

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Национален план за търсене и спасяване при авиационни произшествия

Съдържание

---

1. Въведение
  2. Цел
  3. Задачи
  4. Обхват и принципи
  5. Участници в СТСАП
  6. Район за търсене и спасяване при авиационно произшествие
  7. Основни звена за осъществяване на операция за търсене и спасяване
  8. Нива на координация и управление на системата за ТиС
  9. Готовност на екипите за участие в дейности по търсене и спасяване
  10. Финансово осигуряване на дейностите по плана
  11. Заключителни разпоредби
- Приложение „А“: Схема за координация
- Приложение „Б“: Район, подрайони и сценарии
- Приложение „В“: Персонал и технически ресурси на основните звена за ТиС

Използвани съкращения

АП	Авиационно произшествие
АСО	Аварийно-спасително обслужване
АСР	Аварийно-спасителни работи
БМРТС	Български морски район за търсене и спасяване
БЧК	Български червен кръст
ВВС	Военновъздушни сили
ВМА	Военно-медицинска академия
ВМС	Военноморски сили
ВОЩ	Временен оперативен щаб

ВС	Въздухоплавателно(и) средство(а)
ГД ГВА	Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“
ГДГП	Главна дирекция „Гранична полиция“
ГДНП	Главна дирекция „Национална полиция“
ГДПБЗН	Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
ДНС 112	Дирекция „Национална система 112“
ДП РВД	Държавно предприятие „Ръководство въздушно движение“
ЗТиС	Звено за търсене и спасяване
ИАМА	Изпълнителна агенция „Морска администрация“
КТЛ	Контролна точка на летището
КЦ	Координационен център
КЦТСАП	Координационен център за търсене и спасяване при авиационни произшествия
ЛАСЦ	Летищен аварийно-ситуационен център
МВнР	Министерство на външните работи на Република България
МВР България	Министерство на вътрешните работи на Република България
МЗ	Министерство на здравеопазването на Република България
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите на Република България
МО	Министерство на отбраната на Република България
МРГ	Междуведомствена работна група
МТИТС	Министерство на транспорта информационните технологии и съобщенията на Република България
НЦЗБ	Национален щаб за защита при бедствия
НВКЦ	Национален военен координационен център

НОЦ	Национален оперативен център
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НПТСАП	Национален план за търсене и спасяване при авиационни произшествия
ОДМВР	Областна дирекция на МВР
ОДЦ	Оперативен дежурен център
ОДЧ	Оперативна дежурна част
ОЦ	Оперативен център
ПОТС	План на операцията за търсене и спасяване
РПИ (FIR)	Район за полетна информация (Flight information region)
РТСАП	Район за търсене и спасяване при авиационни произшествия
СТСАП	Система за търсене и спасяване при авиационни произшествия
СОБТ	Специализиран отряд за борба с тероризма
ТиС	Търсене и спасяване
COSPAS-SARSAT	Сателитно базирана система за установяване на сигнали за бедствия и разпространение на информация за търсене и спасяване (SAR) (Satellite-based search and rescue (SAR) distress alert detection and information distribution system)
IAMSAR Manual	Международен наръчник за въздушно и морско търсене и спасяване (International Aeronautical and Maritime Search and Rescue Manual)
ICAO	Международна организация за гражданска авиация
ИМО	Международна морска организация

Дефиниции:

Авиационен компонент	Участници в системата за ТиС, използващи въздухоплавателни средства (ВС) за дейностите по търсене и/или спасяване при АП.
Морски компонент	Участници в системата за ТиС, използващи плавателни средства за дейностите по търсене и/или спасяване при АП.

Сухопътен компонент   Участници в системата за ТиС, придвижващи се по суша за дейностите по търсене и спасяване при АП.

1. Въведение

Изграждането и поддържането на ефективна система за търсене и спасяване (ТиС) при авиационни произшествия с дефинирани ясни отговорности, осигурени подходящо оборудване и състав, съответстващ на най-добрите практики за изпълнение на тези дейности, е от значение за изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международни договори и споразумения.

В изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международните конвенции за оказване на помощ на хора, търпящи бедствие (Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване, Международната конвенция за търсене и спасяване по море), участниците в плана е необходимо да работят в тясно сътрудничество и координация на дейностите по търсене и спасяване при авиационни произшествия.

Настоящият план се приема на основание на чл.141а, ал. 1 от Закона за гражданското въздухоплаване.

При разработване и въвеждане на този план са използвани насоки от Документ 9731 на Международната организация за гражданска авиация (International Civil Aviation Organisation – ICAO) (IAMSAR Manual).

2. Цел

Целта на Националния план за търсене и спасяване при авиационни произшествия (НПТСАП) е да установи единна система за търсене и спасяване при авиационни произшествия, като определи задълженията на отговорните национални структури и организации за ефективно използване на наличните средства, ресурси, персонал и възможности за поддържане на готовност и осигуряване на дейности по ТиС при авиационно произшествие.

3. Задачи

Основните задачи на Системата за търсене и спасяване при авиационни произшествия (СТСАП) при авиационни произшествия са:

- ефективно използване на наличните средства, ресурси, персонал и възможности за адекватни и навременни дейности по ТиС при АП;
- регламентиране на взаимодействието и сътрудничеството между участниците в плана;
- прилагане на установени международни стандарти за ТиС.

4. Обхват и принципи

Настоящият план определя реда за координация и взаимодействие между участниците в СТСАП, в съответствие с отговорностите и задълженията им произтичащи от националните разпоредби, международните договори и споразумения.

Настоящият план се прилага в района за търсене и спасяване на Република България, определен в наредбата по чл. 141, ал. 7 от Закона за гражданското въздухоплаване.

При прерастване на авиационното произшествие в бедствие по смисъла на Закона за защита при бедствия, се прилагат разпоредбите на Закона за защита при бедствия.

При осигуряването на помощ на въздухоплавателни средства и на оцелелите от авиационни произшествия, търсенето и спасяването се осъществяват независимо от националността или статута на лицата или обстоятелствата, при които те са открити.

Системата за търсене и спасяване на въздухоплавателни средства, екипажи и пътници при авиационно произшествие поддържа готовност за осъществяване на търсене и спасяване при авиационни произшествия 24 часа в денонощието.

5. Участници в СТСАП

5.1 Държавни и общински органи и организации, в чийто ресор попадат структурите, притежаващи ресурси, персонал и способности за извършване на дейности по ТиС при авиационни произшествия:

5.1.1. Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията:

- **Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“** - управлява СТСАП и координира дейностите и управлението на операциите по търсене и спасяване при авиационно произшествие чрез Координационния център за търсене и спасяване при авиационно произшествие.

- **Държавно предприятие „Ръководство въздушно движение“** – осигурява аварийно-оповестително обслужване;

- **Изпълнителна агенция „Морска администрация“** - разполага със система за оповестяване при АП с необходимите средства за комуникация при координацията на дейностите по ТиС.

5.1.2. Министерство на отбраната:

- **Военновъздушни сили** - поддържат система за ТиС при авиационни произшествия над сушата и морската част от територията на Република България,

които могат да бъдат използвани за ТиС при авиационни произшествия на ВС над суша и море.

- **Военноморски сили** - поддържат сили и средства, които могат да бъдат използвани за ТиС при авиационни произшествия над суша и море.

- **Сухопътни войски** – поддържат сили и средства за оказване на помощ при инциденти и произшествия, които могат да бъдат използвани за ТиС при авиационни произшествия над суша и море.

- **Военно-медицинска академия** – поддържат екипи за спешна медицинска помощ.

5.1.3. Министерство на вътрешните работи:

- **Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“** - поддържа собствена система за действия при пожари, бедствия и извънредни ситуации, която може да бъде използвана за ТиС при авиационни произшествия по суша и чрез оперативните си центрове осъществява координация по извършване на операции по ТиС;

- **Главна дирекция „Гранична полиция“** - разполага с възможности за авиационно търсене и оказване на помощ на земя в погранични райони;

- **Главна дирекция „Национална полиция“** - разполага с възможности за оповестяване, търсене по суша, осигуряване на поддръжка на дейностите в района на авиационното произшествие;

- **Дирекция „Национална система 112“** - Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 осигурява на гражданите непрекъснат, бърз и безплатен достъп до службите за спешно реагиране за получаване на помощ при авиационни произшествия.

5.1.4. Министерство на здравеопазването:

- Министерството на здравеопазването притежава изградена система за спешна медицинска помощ.

5.1.5. Министерство на външните работи

- Структурите на Министерството на външните работи разполагат с възможности за съдействие при необходимост от взаимодействие с чужди държави.

5.1.6. Общински структури:

- Общински структури и организации, които разполагат със сили и средства, чрез които да съдействат за търсенето и спасяването при авиационни произшествия.

5.1.7. Български червен кръст:

- Разполага с възможности за подпомагане на дейностите при търсене и спасяване чрез способности за първа помощ, планинско и водно търсене и спасяване. чрез дирекции Планинска спасителна служба, Водно спасителна служба, доброволни структури и формирания.

5.2. Други неправителствени организации, доброволни формирования и частни субекти:

5.2.1. Собственици и оператори на летища:

- поддържат летищни аварийно-ситуационни центрове, които взаимодействат със СТСАП и могат да бъдат привлечени за конкретни дейности, както и разполагат с възможности за съхранение на спасителни запаси.

5.2.2. Неправителствени организации, доброволни формирования и частни субекти:

- при необходимост, в дейностите по ТиС, могат да бъдат привлечени неправителствени организации, доброволни формирования и частни субекти, притежаващи съответни възможности.

5.3. Участниците в СТСАП си сътрудничат и взаимодействат във възможно най-голяма степен при ефективното му прилагане в пълен обем.

5.4. Участниците в СТСАП сключват двустранни или многостранни споразумения за взаимодействие при изпълнение на задълженията си произтичащи от настоящия план.

6. Район за търсене и спасяване при авиационно произшествие

Районът за търсене и спасяване се определя с наредбата по чл. 141, ал. 7 от Закона за гражданското въздухоплаване в границите, публикувани в Сборника „Аеронавигационна информация и публикация на Република България“ (AIP - Република България).

7. Основни звена за осъществяване на операция за търсене и спасяване

7.1 Координационен център за търсене и спасяване при авиационно произшествие (КЦТСАП):

7.1.1. осъществява координирането на дейностите и управлението на операциите по търсене и спасяване при авиационно произшествие в Република България;

7.1.2. разполага с оборудване за изпълнение на задачите му и осъществява 24 часово дежурство с постоянно наблюдение на системите за оповестяване при авиационно произшествие;

7.1.3. при необходимост координира, търси и предоставя помощ от съседни координационни центрове за търсене и спасяване;

7.1.4. осъществява дейности по координиране и управление на операциите по търсене и спасяване в Република България в съответствие с наредбата по чл. 141, ал. 7 от Закона за гражданското въздухоплаване като:

- определя и оповестява степента на аварийно състояние, в определените с наредбата по чл. 141, ал. 7 от Закона за гражданското въздухоплаване случаи;
- взема решение за започване, прекъсване и прекратяване на операциите по търсене и спасяване;
- осъществява координацията със звената за търсене и спасяване чрез координационните им центрове и организира взаимодействието между всички участници на операцията за ТиС;
- взема решение за прилагане на съответния оперативен план за търсене и спасяване, подпомага и координира прилагането му;
- формира екипите за търсене и спасяване;
- привлича и освобождава сили и средства за подпомагане на операцията по търсене и спасяване;
- определя ръководителя на операцията на място до пристигане на служител съгласно т.8.3.1., в случай на АП на суша, или координирано с МКЦТС при АП, изискващо провеждане на дейности по търсене и спасяване по море;
- оказва оперативно съдействие на координатора на операцията на място;
- поддържа постоянна комуникация с временния оперативен щаб (ВОЩ), в случай че има формиран такъв от органите на МВР;
- изготвя доклади и оценки за ефективността на системата за ТиС, съгласувани с участниците в системата, за представяне пред ГД ГВА;
- изготвя планове за организиране на учения, тренировки, симулации на АП, съгласувано с участниците в СТСАП;
- упражняване мониторинг на подготовката на екипите за търсене и спасяване, съгласувано с участниците в СТСАП;
- изпълнява други дейности за целите на оптималното функциониране на СТСАП.

7.2 Органи за обслужване на въздушното движение и военни контролни органи

Органите за обслужване на въздушното движение (ОВД) и военните контролни органи осигуряват аварийно-оповестително обслужване в района за полетна

информация София, като уведомяват и оказват необходимото съдействие на КЦТСАП.

7.2.1. Гражданските органи за ОВД:

- чрез ръководителя на полети – ръководител смяна от районния контролен център (РКЦ) София, определят и оповестяват степента на аварийно състояние по реда на Наредба № 11 от 5.05.1999 г. за обслужване на въздушното движение във въздушното пространство на Република България (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г., изм. и доп., бр. 109 от 1999 г., бр. 34 от 2007 г., бр. 88 от 2014 г.), в случаите, определени с наредбата по чл. 141, ал. 7 от Закона за гражданското въздухоплаване;

- предават на оперативния дежурен в КЦТСАП информация за:

- характера на извънредното и аварийното състояние;
- съществена информация от полетния план;
- органа, който е осъществил последната комуникация, времето на осъществяване и използваното средство;
- последния доклад за местоположението на ВС и начина на определяне на местоположението;
- цвят и отличителни знаци на ВС;
- опасни товари на борда;
- всички действия, предприети от органа, който е извършил уведомяването;
- други данни, които имат отношение по случая;
- всякаква полезна допълнителна информация, особено за развитието на аварийното състояние по състояния;
- отпадане на аварийното състояние.

7.2.2. Военните контролни органи:

- чрез ръководителя на полети, в чийто район на отговорност попадне ВС в една от степените за аварийно състояние, определят и оповестяват степента на аварийно състояние според случаите, определени с наредбата по чл. 141, ал. 7 от Закона за гражданското въздухоплаване;

- предават на оперативния дежурен в КЦТСАП информация за:

- характера на извънредното и аварийното състояние;
- съществена информация от полетния план (ако разполага с информацията);
- съществена информация за последен контакт с екипажа на ВС, попаднало в извънредно и аварийно състояние;
- всички действия, предприети от органа, който е извършил уведомяването;
- други данни, които имат отношение по случая;
- всякаква полезна допълнителна информация, особено за развитието на аварийното състояние по състояния;

- отпадане на аварийното състояние.

7.3 Звена за осъществяване на търсене и спасяване по въздуха, чрез ВС:

7.3.1 Военен команден център мобилизира за дейности по ТиС, сили и ресурси от ВВС и ВМС при поискване от КЦТСАП съгласно чл. 56 от Закона за отбраната и Въоръжените сили на Република България.

7.3.2. Военновъздушни сили:

а) разполагат с изградена и функционираща система за извършване на аварийно-спасителни работи при възникване на авиационно произшествие, която е организирана и подготвена в съответствие с изискванията на стандартизационен документ на НАТО – STANAG 3552 и разработените национални документи на ниво Министерство на отбраната, Съвместно командване на силите и Командване на ВВС. Притежаваните и поддържани способности от екипажите са предназначени за изпълнението на мисии по търсене, спасяване и медицинска евакуация.

б) поддържат 24-часова готовност, през цялата година. Дейностите за ТиС се изпълняват от подготвени екипажи, включващи: пилоти, бордни инженери и парашутисти-спасители.

Екипажите на вертолетите притежават и поддържат способности за търсене и спасяване над суша денем и за търсене нощем, както и над морска повърхност, денем.

Екипажите на самолети притежават способности за търсене на търпящи бедствие и стоварване от въздуха на спасително оборудване.

Парашутистите-спасители притежават и поддържат способности за десантиране, евакуация, търсене и спасяване на суша и водна повърхност, единични и групови, доцелни парашутни скокове с допълнително аварийно-спасително оборудване, приземяване на площадки с ограничени размери, приводняване и оказване на първа помощ.

7.3.3. Военноморски сили:

- разполагат с екипажи на ВС, подготвени в пълен обем за изпълнение на задачи по ТиС, като всеки екипаж включва двама пилоти, оператор на бордна лебедка и плувец-спасител. Всички членове на екипажа са обучени по международни стандарти включително за оказване на първа помощ.

Притежаваните и поддържани способности са насочени към изпълнението на мисии по търсене, спасяване и медицинска евакуация, денем и нощем над море и денем по суша.

7.4 Звена за осъществяване на търсене и спасяване по море:

7.4.1. Изпълнителна агенция „Морска администрация“.

Силите и средствата на Изпълнителна агенция „Морска администрация“, използвани при операции по ТиС в акваторията на Черно море са описани в ПОТС в БМРТС на ИАМА.

7.4.2. Военноморски сили.

Силите и средствата на ВМС използвани при операции по ТиС в акваторията на Черно море са описани в ПОТС в БМРТС на ИАМА.

7.5 Звена за осъществяване на търсене и спасяване по суша

7.5.1 Оперативният дежурен център на МВР мобилизира личен състав, технически средства и оборудване на структурите на МВР чрез ОДЦ на ГДНП, НОЦ на ГДПБЗН, ОДЦ на дирекция „Жандармерия“ и ОДЧ при ОДМВР за участие в операцията за ТиС.

7.5.2 НОЦ на ГДПБЗН и ОЦ на териториалните ѝ звена поддържат дежурство в режим 24/7 и осъществяват координацията по извършване на операции по ТиС, като създават организация за включване на необходимите сили и средства в операцията по ТиС.

7.5.3. Центровете за спешна медицинска помощ

- поддържа необходимите канали за комуникация с КЦТСАП, екипите за спешна медицинска помощ и лечебните заведения.
- координира действията на медицинските екипи за оказване на спешна медицинска помощ;

7.5.4. Военен команден център поддържа дежурство в режим 24/7 и мобилизира за дейности по ТиС при АП сили и ресурси от:

- състава на ВМА за оказване на спешна медицинска помощ, терапия при пост травматичен стрес и друга психологична и психиатрична помощ;
- други структури на пряко подчинение на Министъра на отбраната;
- други формирования от състава на БА, при поискване от КЦТСАП съгласно чл. 56 от Закона за отбраната и Въоръжените сили на Република България.

8. Нива на координация и управление на системата за ТиС

8.1. Управлението на системата за ТиС при АП се осъществява от Главния директор на ГД ГВА в съответствие с разпоредбите на Наредба за условията, реда и изискванията към системата за търсене и спасяване при авиационно произшествие като:

- определя изискванията, стандартите и целите за изпълнение от участниците;
- утвърждава планове за провеждане на операциите по търсене и спасяване по определени сценарии съгласно Приложение „Б“;
- приема годишни планове за организиране на учения, тренировки, симулации на АП, съгласувано с участниците в СТСАП;
- упражнява мониторинг на подготовката на екипите за търсене и спасяване;
- прави оценка на състоянието и ефективността на СТСАП;
- осъвременява, съгласувано с участниците в СТСАП към този План, информацията по отношение на персонала и наличните техническите ресурси на основните звена в СТСАП

8.2. Координиране на операция по ТиС при АП

Координаторът на операция за ТиС е оперативния дежурен в КЦТСАП със следните основни функции:

- Постоянен мониторинг на системата за оповестяване;
- Вземане на решение за провеждане на операция по ТиС;
- Оповестяване на звената за търсене и спасяване чрез координационните им центрове;
- Вземане на решение за прилагане на оперативен план за ТиС;
- Формиране на група за ТиС и уведомяване на съответните звена за ТиС за изпълнение на конкретни задачи по оперативния план;
- Вземане на решение за привличане на допълнителни сили и средства за подпомагане на операцията, за изменение на оперативния план или за освобождаване на сили и средства;
- Определяне на ръководител на операцията на място до пристигане на служител съгласно т. 8.3.1;
- Оказване на помощ на ръководителя на операцията на място;
- Координиране на всички компоненти на операцията за ТиС;
- Координиране на операциите с временния оперативен щаб (ВОЩ);
- Оценяване на обстановката и вземане на решение за начало, прекъсване и прекратяване на операцията по ТиС;
- проверяване на системите за комуникация с участниците в плана;
- запознаване с метеорологичната и авиационната обстановка в целия район за ТиС.

8.3. Управление в района на авиационното произшествие

8.3.1. Управление на операция по суша

Операцията в района на авиационното произшествие на суша се ръководи от ръководител на място (РМ). Ръководителят на място е държавен служител от органите за пожарна безопасност и защита на населението с най-висока длъжност,

намиращ се на мястото на произшествието, в чиито длъжностни задължения е включено управлението на силите и средствата.

При необходимост РМ сформира ВОЩ със следните задачи:

- взаимодействия с КЦТСАП;
- определя мащаба на АП;
- организира сухопътните сили и средства при извършване на дейности по ТиС;
- взема решение за привличане на допълнителни сили и средства;
- организира логистичното осигуряване и комуникациите;
- организира взаимодействието между различните звена в операцията по ТиС на място;
- ръководи действията по изпълнение на планове за пожарогасене и стандартните оперативни процедури;
- информира висшестоящите органи за развитието на операцията на място;
- организира непрекъснато наблюдение и анализира обстановката при извършването на дейности по ТиС и предлага решения за предстоящите действия;

8.3.2. Координация на операция по море

Операцията в района на АП по море се ръководи от ръководител на място, посочен от КЦТСАП, съгласувано с МКЦТС и съгласно ПОТС.

9. Готовност на екипите за участие в дейности по търсене и спасяване

9.1. Военен команден център и подчинените му структури поддържат дежурство в режим 24/7 с постоянно наблюдение на системите за оповестяване.

9.2. Звена за осъществяване на търсене и спасяване по въздуха, чрез ВС:

- **Военновъздушните сили** поддържат 24-часово дежурство за аварийно-спасително осигуряване (АСО) от един самолет (среден обseg) и един вертолет (среден обseg) с готовност за излитане:
  - За вертолет:
    - през светлата част на денонощието¹: 30 мин.
    - през тъмната част на денонощието²: 90 мин.
  - За самолетна авиация:
    - в служебно време: 120 мин
    - в извънслужебно време: 180 мин

¹ Периодът между изгрева и залеза на слънцето.

² Периодът между залеза и изгрева на слънцето.

- **Военноморските сили** поддържат 24 часово дежурство за АСО с един вертолет (среден обсег) с готовност за излизане:
  - в работно време – 60 минути;
  - в извън работно време – 150 минути.

9.3. Звена за осъществяване на търсене и спасяване по море

- **Структурите на ИАМА** поддържат 24-часово дежурство с постоянно наблюдение на системите за оповестяване и мобилизират при поискване от КЦТСАП плавателни съдове с режим на готовност за излизане - 30 минути.
- **Военноморските сили** - Плавателните съдове при поискване от КЦТСАП са с готовност за излизане:

Един кораб с готовност за излизане:

- в работно време – 90 минути;
- в извън работно време – 180 минути.

Една бързоходна патрулна лодка, тип „ФРВ-М”, с готовност за излизане:

- в работно време – 60 минути;
- в извън работно време – 180 минути.

9.4. Звена за осъществяване на търсене и спасяване по суша

9.4.1. Структурите на МВР, предвидени за участие в операции по ТиС, поддържат сили и средства в постоянна готовност за реагиране 24/7 при поискване от страна на КЦТСАП.

9.4.2. Министерство на здравеопазването

Поддържа 24-часово дежурство с постоянно наблюдение на системата за оказване на спешна медицинска помощ с възможност за ангажиране и координиране действията на медицинските екипи за спешна медицинска помощ.

9.4.3. Българският червен кръст

Българският червен кръст поддържа 24-часово непрекъснато дежурство и мобилизира при поискване от КЦТСАП наличните сили и средства от:

- Планинска спасителна служба с готовност на екипите – 1 час (60 мин.)
- Водна спасителна служба с готовност на екипите – 3 часа. (180 мин.)
- Доброволни екипи за действие при бедствия с готовност – 2-3 часа (120 – 180 мин.)

10. Финансово осигуряване на дейностите по плана

10.1. Финансирането на системата за търсене и спасяване при АП се осъществява по следните направления:

10.1.1. По реда на чл. 141а, ал. 3 от Закона за гражданското въздухоплаване (ЗГВ), се финансират дейностите и ресурсите за търсене и спасяване, свързани с:

- за Координационния център за търсене и спасяване - техническо осигуряване, издръжка и персонал;
- капиталови разходи за допълнително оборудване на участниците в системата за търсене и спасяване
- за теоретична подготовка, участие в курсове, семинари и специализирано обучение на участниците в плана (специализирана летателна подготовка за търсене и спасяване, специализирана подготовка за спасителни дейности на суша и водни басейни, пожарогасене и евакуация от самолет, морски дейности за търсене и спасяване, медицинска евакуация и др.).
- Разходи за организиране и провеждане на съвместни учения на участниците. Възстановяване на капиталови разходи за до-оборудване на налична техника за търсене и спасяване
- Пределните разходи за осигуряване на време на реакция съобразно изискванията заложи в този план.
- Разходи за застраховка за дейностите за осъществяване на реални операции по търсене и спасяване при авиационни произшествия.

10.1.2 Средствата се планират за конкретната година по линия на държавния бюджет, съгласно закона за държавния бюджет като разход на ГД ГВА. Капиталовите разходите се планират на база на предварително подадени, за съответния референтен период и одобрени от ГД ГВА заявки и финансови разчети на участниците в НПТСАП.

10.3. Координатор и отговорник по ежегодното отчитане и разходване на средствата по реда на чл. 141а, ал. 3 от ЗГВ е ГД ГВА. ГД ГВА е остава собственик на материалните активи, които предоставя за ползване от участниците, съгласно сключените споразумения.

10.4. Изискванията, стандартите, целите за изпълнение, както и механизмите за възстановяване на разходите за участия в дейностите по т.10.1.1 се уреждат с отделно споразумение между ГД ГВА и участниците в НПТСАП.

10.5. При настъпило авиационно произшествие, което е прераснало в бедствие, разходите, направени от участниците в операцията по търсене и спасяване, се възстановяват в съответствие с разпоредбите на Правилника за организацията и дейността на междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет.

11. Заключителни разпоредби

В случай на авиационно произшествие, което се счита за бедствие по смисъла на Закона за защита при бедствия се прилагат и разпоредбите на същия.

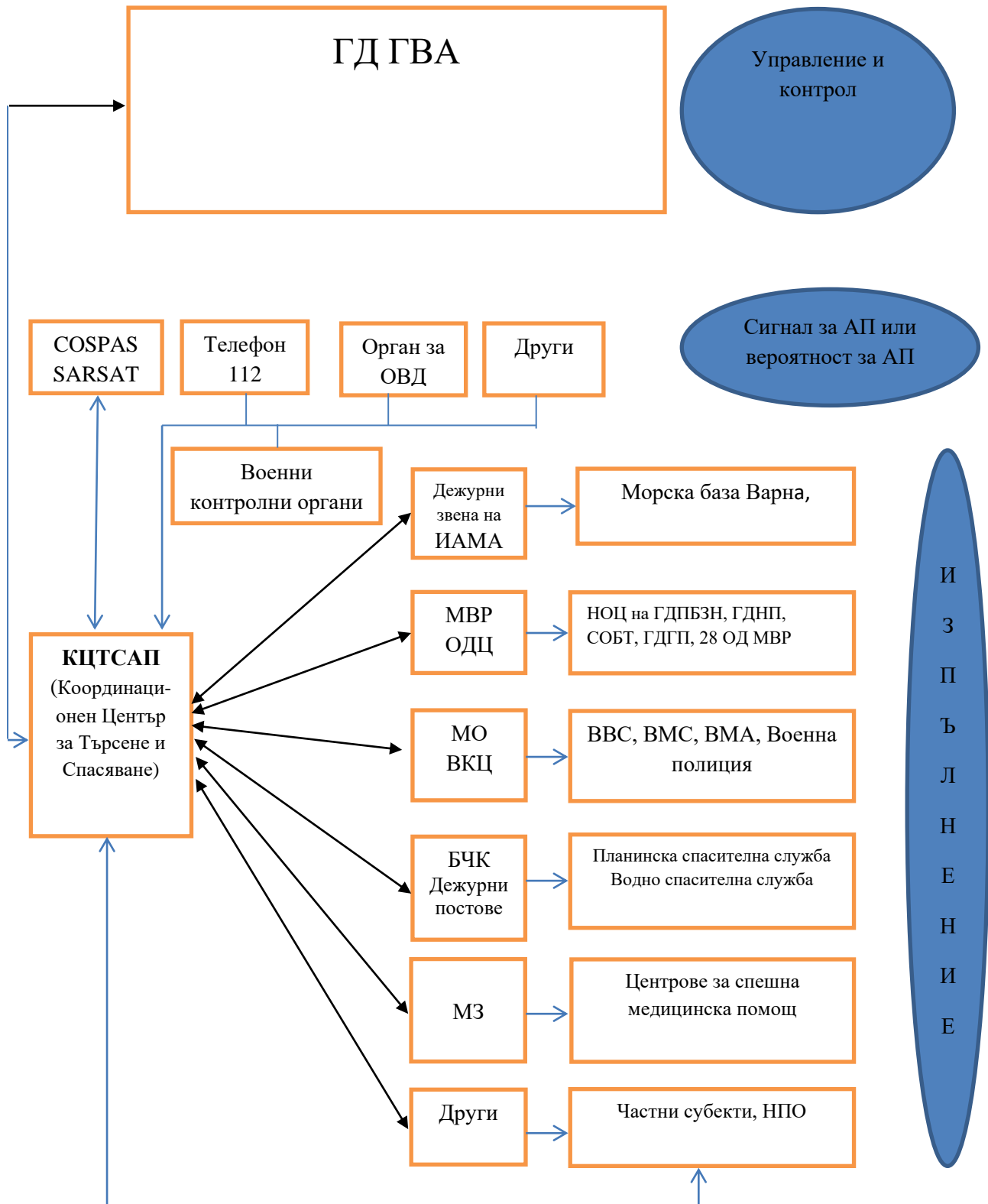

Връзките с обществеността и предоставянето на информация за операцията по ТиС се осъществява само от пресцентъра на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Планът се актуализира при необходимост с решение на Министерски съвет по инициатива на главния директор на ГД ГВА в качеството си на координатор на системата и/или по предложение на участниците.

Всички структури и формирания, които участват в дейности по ТиС при АП, имат задължението да ги включат във вътрешноведомствени документи, наръчници със стандартни оперативни процедури или вътрешни правила за работа.

Приложение „А“
Схема за координация

Приложение „Б“

Район, подрайони и сценарии

Района за търсене и спасяване включва:

1. Територията на Република България, включително вътрешните и териториалните ѝ води, и
2. Зони определени с международни споразумения като райони за търсене и спасяване в открито море, отговорност на Република България, самостоятелно или съвместно с МКЦТС и КЦТС на съседните държави.

Района за ТиС се разделя условно на 4 подрайона с определени приблизителни обеми (като част от целия район за търсене и спасяване), в които се прилагат различни сценарии за ТиС (като база за изчисленията са взети размерите на района, в който Република България е поела ангажимента да предоставя аеронавигационно обслужване):

Подрайон I:

Планинска местност - 22,2 % от целия район за търсене и спасяване (сухоземна и морска част)

- Представява трудно достъпен район, в който се изпълняват дейности според **Сценарий № 1**

Подрайон II

Равнини, плата, хълмиста местност и населени места – 54,4 % от целия район за търсене и спасяване

- Представява лесно достъпен район, в който се изпълняват дейности според **Сценарий № 2**

Подрайон III

Море до 50 км от бреговата ивица – 10,3 % от целия район за търсене и спасяване

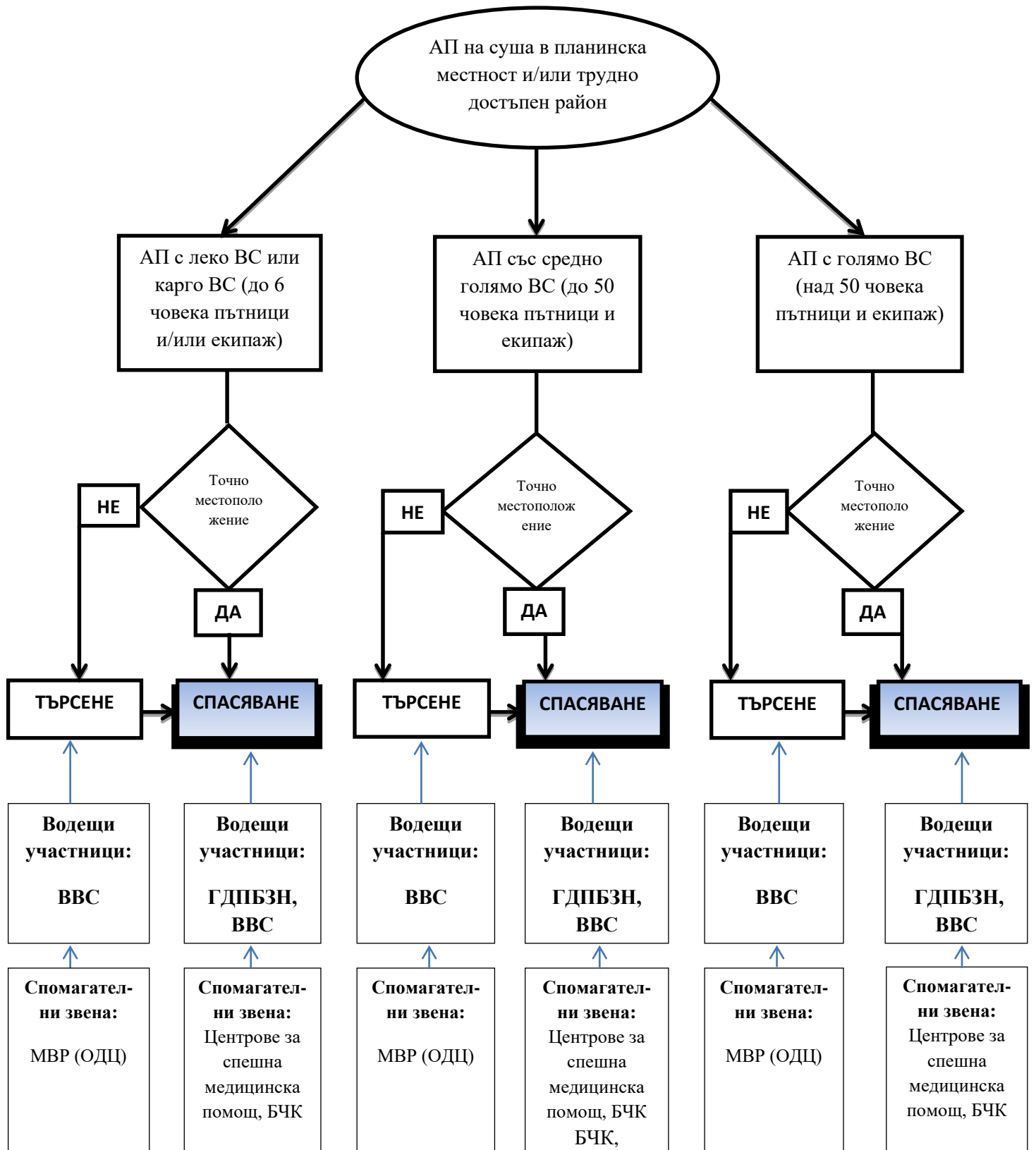
- Представява район, в който се изпълняват дейности за морско търсене и спасяване според **Сценарий № 3**

Подрайон IV

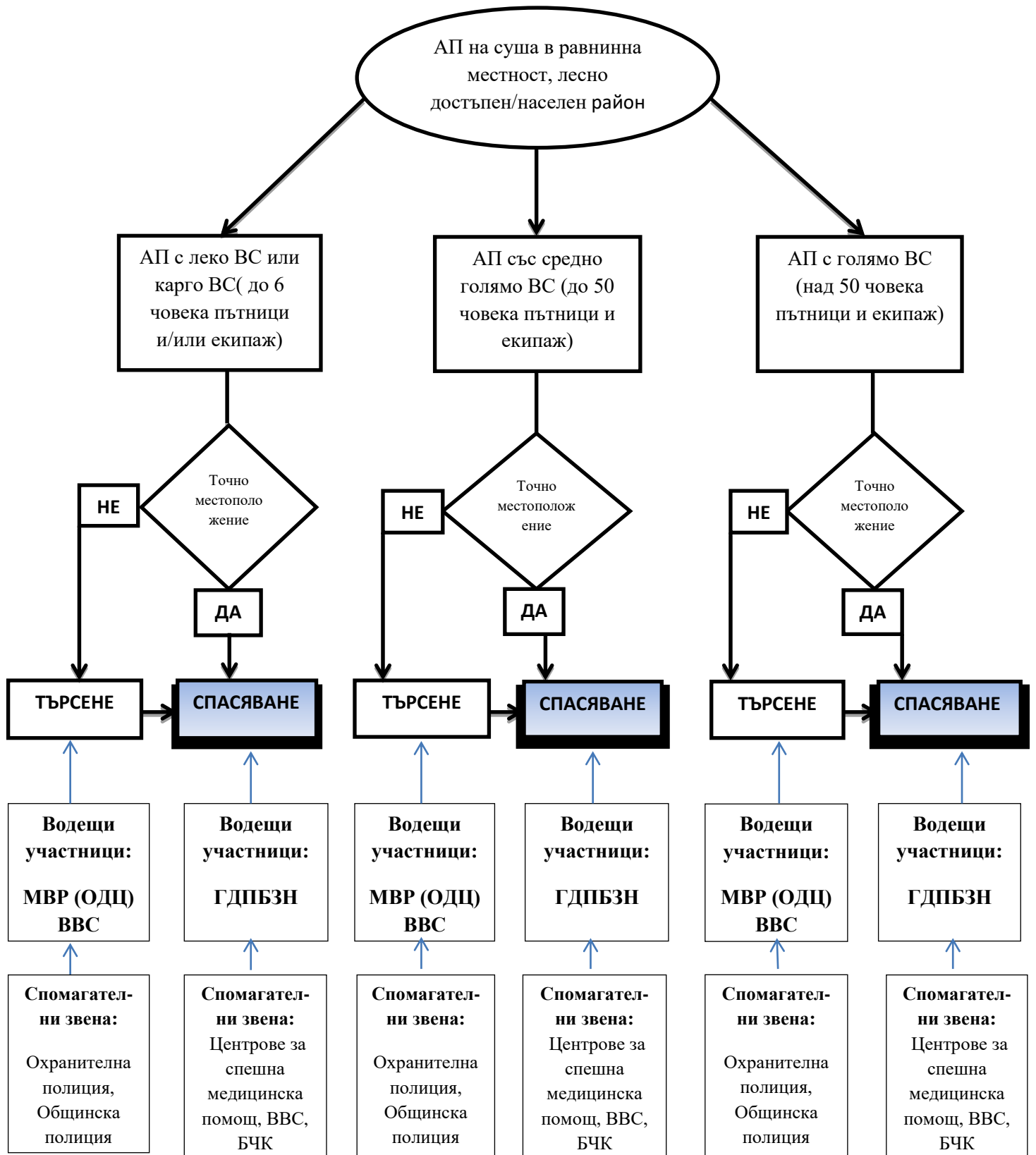
Море над 50 км от бреговата ивица – 13,1 % от целия район за търсене и спасяване

- Представява район, в който се изпълняват дейности за морско търсене и спасяване според **Сценарий № 4**

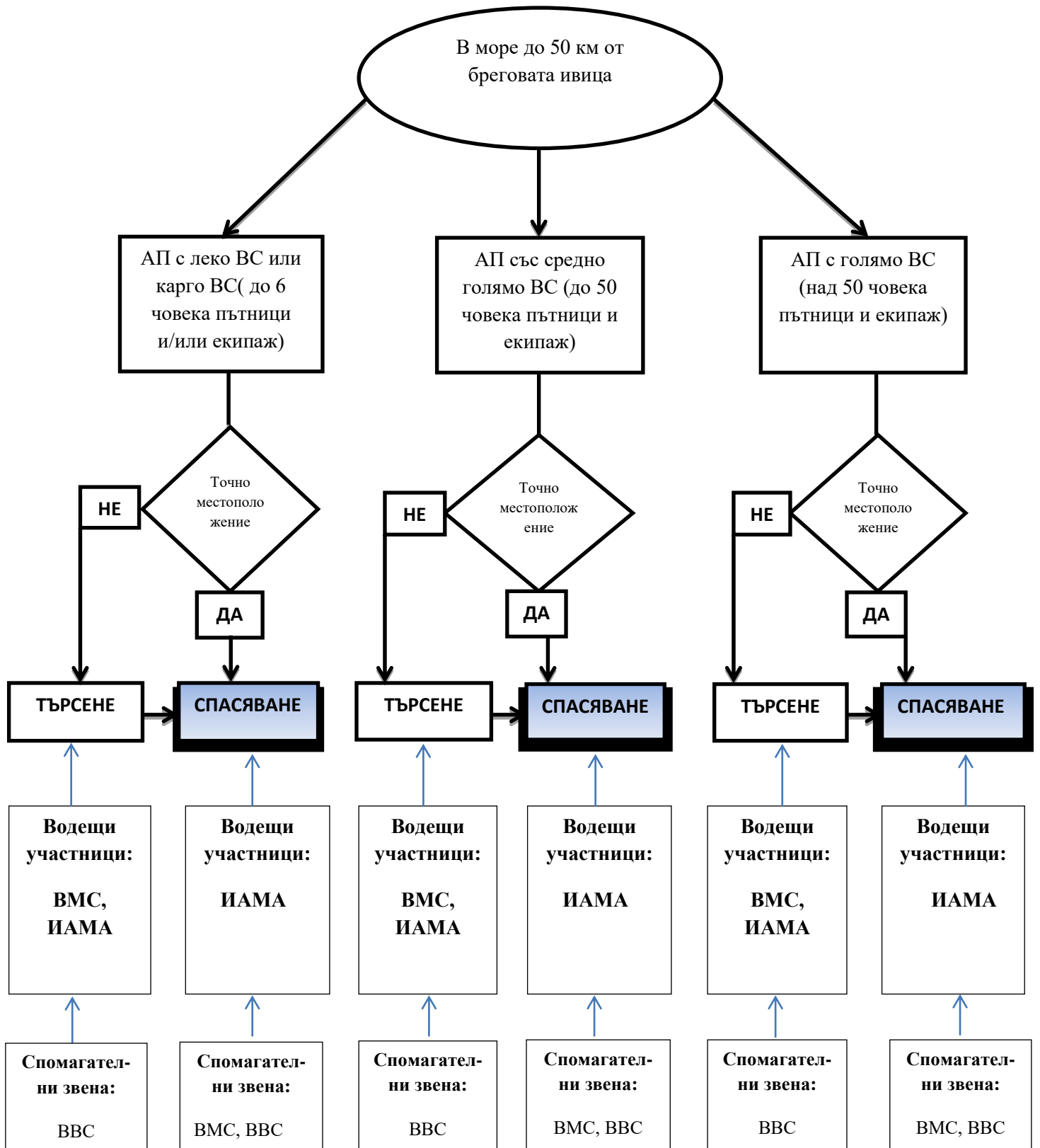
Сценарий № 1:

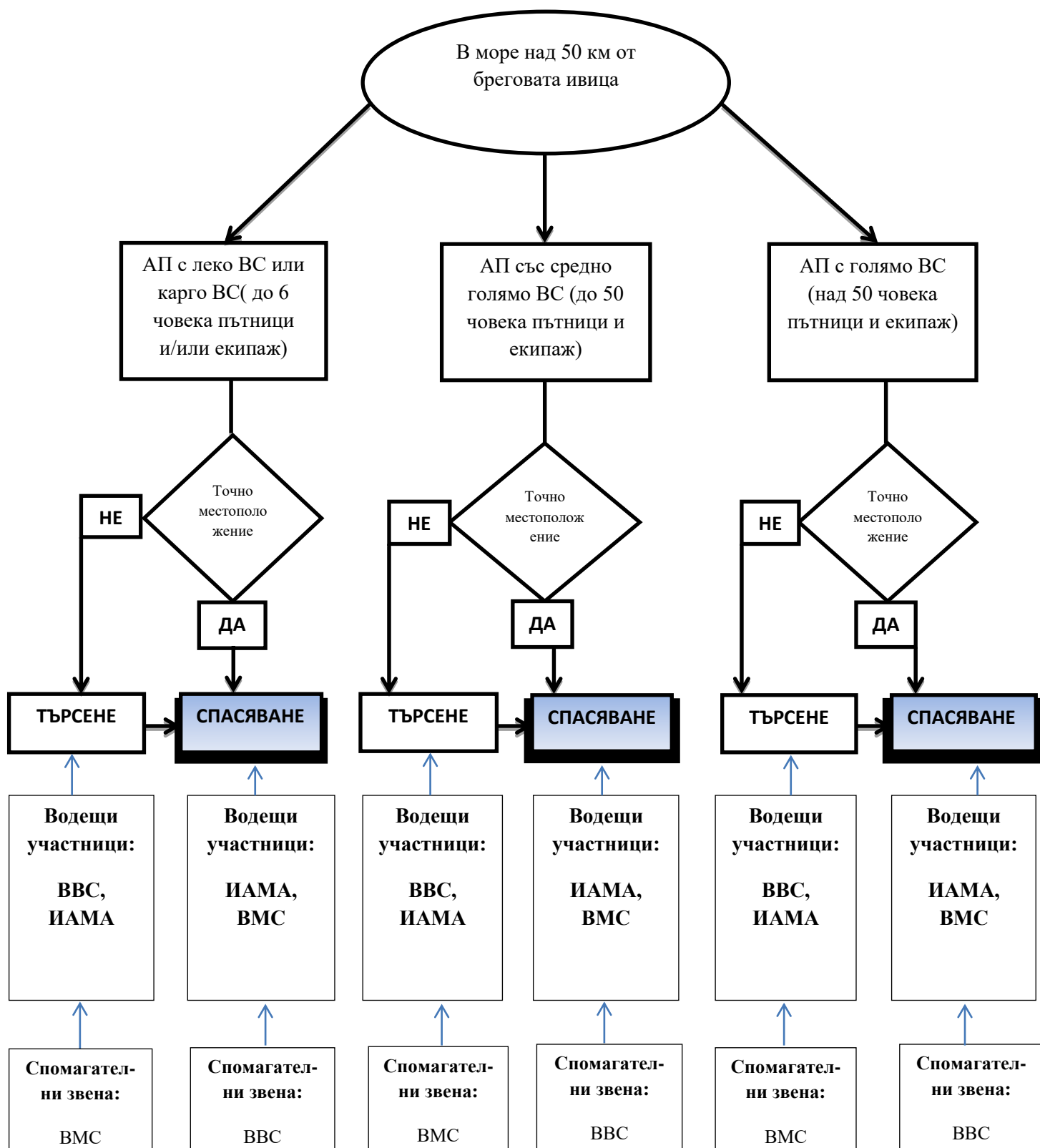
Сценарий № 2:

Сценарий № 3:

Сценарий № 4:

Приложение „В“

Персонал и технически ресурси на основните звена за ТиС

•КЦТСАП

В КЦТСАП дежури персонал с необходима квалификация за управление и координация на операция за търсене и спасяване.

КЦТСАП е оборудван с:

- надеждни и сигурни средства за комуникация със звената за ТиС, органите за ОВД и други аварийно-оповестителни звена;
- пълен комплект аеронавигационни, топографски и хидрографски карти;
- средства за чертане и нанасяне на оперативната обстановка;
- наръчник с примерни оперативни планове за ТиС при АП;
- Компютър и база данни;
- Система COSPAS-SARSAT;
- връзки със съседни КЦТиС;
- локатор за определяне на посоката (пеленговане) на сигнала за бедствие (Directionfinder (DF) for ELT)
- средства за обзор на въздушното пространство

•Орган за ОВД

Личен състав

- Началник смяна в ЕЦ за УВД
- Ръководител полети в ЛКК, ОКП, РКЦ
- Дежурен ЦПИ

Технически ресурси за осъществяване на аеронавигационно обслужване включващо:

- управление на въздушното движение
- комуникационно, навигационно и обзорно обслужване
- аеронавигационно информационно обслужване
- аеронавигационно метеорологическо обслужване

•Военен контролен орган

Личен състав

- Военен ръководител на полети в АБ/ЕЦ за УВД/CRC
- Дежурен в ЦКИВП

Технически ресурси за осъществяване на аеронавигационно обслужване включващо:

- управление на оперативното въздушно движение
- комуникационно, навигационно и обзорно обслужване
- аеронавигационно метеорологическо обслужване в района за търсене и спасяване

•Авиационен компонент за ТиС:

Технически и тактически възможности на ВоВС
за изпълнение на мисии по търсене, спасяване и медицинска евакуация:

Данни за вертолет Ми -17:

Практическа далечина при $V=210\text{км/ч}$ и $H=500\text{м}$ - 725 км с една бочка.

Продължителност - 3 часа.

Радиус - 240 км (30 мин. работа).

Брой спасени - 3 лежащи и 6 седящи.

Данни за вертолет AS-532AL „Coogar” – SAR:

Максимална далечина - 1050 км.

Продължителност - 4:30 часа.

Радиус - 350 км (30 мин работа).

Брой спасени - 3 лежащи и 4 седящи.

Данни за вертолет AS 565MB „Panther”:

Максимална далечина - 770 км.

Продължителност - 3:30 часа.

Радиус –280 км (30 мин работа).

Брой спасени - 2 лежащи и 4 седящи.

Данни за вертолет Bell-206:

Практическа далечина - при $V=180\text{км/ч}$ - 540 км.

Продължителност - 3 часа.

Радиус - 180 км (30 мин работа).

Брой спасени - 1 лежащ и 1 седящ.

Данни за самолет С-27J „Спартан”:

Максимална далечина - 4000 км.

Продължителност - 8:00 часа.

Радиус - 750 км (5:00 часа работа).

Брой спасени:

- 36 носилки с възможност за използване на 6 реанимационни модула или 50 седящи пътници;

- спасително оборудване в района на операцията до 34 парашутисти-спасители и 3000 кг. спасително оборудване в радиус 750 км. от град София и 1 час работа в зоната на операцията.

Данни за самолет Ан-30:

Максимална далечина - 2800 км.

Продължителност - 6:00 часа.

Радиус - 750 км (2:30 часа работа).

Брой спасени:- 36 носилки с възможност за използване на 6 реанимационни модула (не разполагаме с такива) или 50 седящи пътници;

- спасително оборудване в района на операцията до 34 парашутисти-спасители и 3000 кг. спасително оборудване в радиус 750 км. от град София и 1 час работа в зоната на операцията.

Възможности за заснемане в района на АП:

- с камера за планово фотографиране, от оптимална височина 3149 метра, върху една снимка, заснетата площ е равна на 4 км. х 4 км. общо 16 кв. км с

разделителна способност (детайлност на изображението) равна на 30 см. С една лента, в един полет, може да бъде заснета площ от 3200 кв. км.

- с камера за панорамно фотографиране, от оптимална височина 1174 метра, заснетата площ е равна на $\pm 180^\circ$ напречно на курса на самолета и $+ 41^\circ$ по курса на самолета с разделителна способност (детайлност на изображението) равна на 30 см.

С намаляване на височината на полета при заснемане се увеличава разделителната способност и детайлност на изображението.

Данни за самолет РС-12:

Максимална далечина - 2500 км.

Продължителност - 6:00 часа.

Радиус - 750 км (2:00 часа работа).

Брой спасени:

- 2 носилки или 1 носилка с реанимационен модул или 6 седящи пътници.

Данни за самолет Ан-2Т:

Максимална далечина - 1000 км.

Продължителност - 6:00 часа.

Радиус - 300 км (1:00 час работа).

Брой спасени: - 6 носилки или 3 носилки с 1 реанимационен модул на 27 волта или 12 седящи пътници;

- спасително оборудване в района на операцията до 10 парашутисти-спасители или 1500кг. Спасително оборудване в радиус 300 км.от град София и 1 час работа в зоната на операцията.

Личен състав: -Командири на екипажи на вертолетите Ми-17, AS 532 -Парашутисти-спасители -Командири на екипажи на самолети С 27J, Ан-30, РС-12, Ан-2Т	10 екипажи 15 служители 10 екипажа (4 екипажа на С-27J, 2 на Ан-30, 2 на РС-12 и 2 на Ан-2)
Авиационна техника и оборудване: -Ми 17 -AS532 AL -Bell 206 -Ан- 30 -РС-12 -лебедки; -реанимационни модули; -прибори за нощно виждане; -АРК-7Д; -системи SEA, FLIR II и PLS -носилки -спасително оборудване.	

• Морски компонент за ТиС
ВМС

Фрегати	3бр.
Корвети	2бр.
Спасителен кораб	1бр.
Противопожарен кораб	1бр.
Водолазен катер	2бр.
Миночистачи	3бр.

ИАМА

Спасителни катери	2бр. големи 6бр. малки
-------------------	---------------------------

• Сухопътен компонент за ТиС

- ОДЦ МВР

Дежурните сили и средства на 28 оперативни центрове

- Национален оперативен център ГДПБЗН

Дежурните сили и средства на 28 оперативни центрове с личен състав и техника за пожарогасене и спасяване на 24 часово дежурство (броя е съгласно щата на ГДПБЗН-МВР). Допълнителна специализирана техника за търсене и спасяване, както следва:

Специализирана техника	Бройки
Високо проходими UTV	70
Високо проходими ATV	15
Спасителен автомобил (Скания Р360)	6
Мобилен команден пункт	3
Мониторингов автомобил	6
Мобилна ТЕТРА базова станция (автомобил)	1